

sentligt slutte mig til, hvad der er udtalt af det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Hammerich). Jeg troer, dersom man ærligt vil en virkelig Folkeoplysning, som jeg anseer saa vigtig for vor Frihed, naar den skal trives, — jeg har saa ofte sagt og siger det endnu, — at vor frie Forfatning kan aldrig komme til at svare til sin Hensigt, førend Oplysningen trænger ind i hver en Hytte. Det nytter ikke, at man fremhæver, naar vi her votere store Summer til de her i Landet værende Institutioner, Lærestalter og Dannelsesanstalter — det være nu til Universitetsbibliotheket eller Theatret —, at vi maae samle Alt, om jeg saa maa sige, i en stor Sol, der skal skinne over hele Landet. Nei, mine Herrer! disse Straaler tabe virkelig deres Magt, førend de komme til de fjernere Steder. Vel har denne Sol sine Planeter omkring i Landet i vore Latinskoler, men jeg troer ikke, at der kommer synderlig Glands eller Skin fra disse Steder til det egentlige Folk, til den jævne Borger og Bønder; det er nemlig disse, jeg her har for Øie. Men, dersom man vil det, troer jeg, at man med god Samvittighed kan stemme for dette Forslag. Der paaligger ikke Ministeriet nogen Tvang til at bruge disse Penge, men, naar den Minister, til hvem vi, saavel i dette som i andre Tilfælde, have Tillid, udtaler, at han vil anvende Pengene paa bedste Maade, saa kan jeg ikke see, at man kan stemme derimod af anden Grund end den, at man ikke vil offre disse 10,000 Rd. paa Folkeoplysningen i Danmark; dette maa være den eneste afgjørende Grund. Nu henviser man til Landbohøjskolen, som man her har voteret; den ærede Ordfører har fremhævet dette Punkt; men troer den ærede Ordfører, at en Landbohøjskole vil virke synderlig gavnligt med Hensyn til den egentlige Folkeoplysning? Jeg troer det ikke. Den ærede Ordfører har naturligvis den samme Ret til at paastaae det, som jeg har til at modstige det, men jeg troer ikke, at den ærede Ordfører skal kunne bevise det. Jeg kan derfor ikke Andet end anbefale Forslaget paa det Bedste; jeg kunde maaskee nok have noget Mere at sige, men det forekommer mig, at vore Forhandlinger over Finantsloven blive temmelig langtrukne i Aar; jeg vil der-

for slutte med disse Ord for at give Plads for en anden Taler.

Judenrigsministeren: Til den personlige Bemærkning, der nylig blev fremsført af den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 2den Valgkreds (Grundtvig), maa jeg dog knytte et Par upersonlige Bemærkninger. Jeg er overbevist om, at, dersom det ærede Medlem vil overveie det Spørgsmaal, jeg har bragt paa Bane, med sine historiske Kundskaber vil betragte det efter en lidt større Maalestok, end det frembyder sig her idag, da vil han, om end ikke blive aldeles enig med mig, det tør jeg ikke paastaae, saa dog komme til den Erkjendelse, at det er en meget vigtig og alvorlig, almindelig finantstel Tanke, som jeg her har udtalt idag, for at bede Thinget at have denne Grundtanke i Erindring ved senere Spørgsmaal, der maatte fremkomme. Jeg er fuldkommen overbevist om, at den ærede Rigsdagsmand, naar han har gjort dette Spørgsmaal til Gjenstand for en nøiere Granskning, vil være enig med mig i, at det ikke er en Tanke, der er udsunden herhjemme, men at det er den almindelig finantstille Grundtanke, der gaaer igjennem den parlamentariske Forfatning i det Land, som i saa Henseende maa være Mønstreret, at det er den almindelige Tanke, som er fastholdt i det constitutionelle Liv i England, og som finder sit Udtryk i de nye Forsatninger, der udgaae fra England til Colonierne, kort sagt, det er en af de Grundanskuelser, hvorom Alle ere enige. Jeg skal idag ikke længere forfølge dette Spørgsmaal.

Alberti: En af de Realitetsbemærkninger, der ere fremkomne, var den, hvormed den ærede Cultusminister begyudte sit første Forsdrag, og som han senere fremhævede under sit Svar til mig, at 5,000 Rd. vilde, efter hvad der foreligger, være tilstrækkelige til Bøndehøjskolerne. Men, naar den ærede Minister i den Henseende indskrænker sig til de Oplysninger, han har faaet, saa troer jeg, at der indirecte deri ligger en Erkjendelse af, at der kan komme saadanne Oplysninger, at han i Genhold vil dem kan komme til at bruge en større Sum. Den ærede Cultusminister har sagt, at det ikke